

Helsingør Kommunes Museer

Årsskrift 1997

Jesper Godvin Hansen "Manden i Fuglerfængerhuset"

Johannes Jensen boede i første trediedel af 1800-tallet i et af de såkaldte "Fuglefængerhuse" lidt uden for Hellebæk og i 1836 skrev han under på sit livs vigtigste kontrakt. Han påtog sig at transportere geværer mellem Kronborg Geværfabrik i Hellebæk og arsenalet i København.

Hammermøllen ved Hellebæk producerede gennem tiden flere hundrede tusind geværer og pistoler, der alle skulle transporteres til Arsenalet i København. I hele 1700-tallet foregik transporten ad søvejen, hvad der dengang var det nemmeste. Fra broen i Hellebæk kunne mindre fartøjer laste våbnene og sejle dem direkte til Tøjhuskajen i København, men i 1807 blev Danmark blandet ind i Napoleonskrigene og engelske krigsskibe blokerede de danske sunde.

Der går en dramatisk fortælling om hvorledes det lykkedes at føre en sending på 10.000 geværer til København ad landevejen i 1807 umiddelbart før englænderne indesluttede byen, men selv om historien er god, tåler den ikke historikerens efterforskning. Der blev ikke transporteret våben til København af betydning i de dramatiske sommerdage i 1807, men efter byens bombardement og udleveringen af flåden, blev det på grund af den engelske blokade bydende nødvendigt at køre den lange vej i stedet for bekvemt at sejle.

Under hele krigen vedblev transporten af geværer at finde sted ad landevejen. Det var det sikreste, men for de bønder der blev tvunget til at køre frem og tilbage til hovedstaden har det ikke været morsomt. Efter krigen vendte man tilbage tilbage til den søværts transport indtil 1835, hvor det blev besluttet at forsøge at indrette en speciel vogn til at fragte geværerne til København. I modsætning til bøndervognene skulle den være med fjedre, have jernaksler og dertil skulle den være lukket.) Forsøgene faldt heldigt ud, selv om vognen viste sig at være for lille. Derfor blev der fremstillet en større "geværvogn", og man begyndte at se sig om efter en passende kusk. Efter at fabrikken havde afleveret våbnene og probérmesteren havde godkendt dem, var de hans ansvar og derfor måtte den daværende probérmester, Christian Kurtzhals, selv finde frem til en kusk han kunne både stole på og indestå for.

Valget faldt på husmanden Johannes Jensen. Han skulle nu til at køre frem og tilbage til København med den tungt læssede geværvogn. Op til 150 geværer skulle han have med i den nye større vogn og de kunne veje op til 1650 pund. Vognen var ikke hans ejendom og han hæftede for den med alt hvad han ejede, men den gav ham mulighed for en ekstraintægt, som mange andre husmænd nok ville misunde ham. For hver tur til København og tilbage med fuldt læs ville han få 6 rigsdaler, der senere steg til 11 rigsdaler og han forpligtede sig til minimum at gennemføre 2 ture til hovedstaden om måneden. Hestene skulle helst have 8 dages hvile mellem hver tur. På et år kunne det altså blive til den svimlende sum af 264 rigsdaler eller mere! Det var mange penge, specielt når man tænker på, at den bedst betalte kongelige embedsmand i Hellebæk - selveste probérmesteren - kun fik 960 rigsdaler om året. Johannes Jensen skulle godt nok stille med egne heste og selv sørge for deres fourage, men han skulle ikke have besværet med ind- og udpakning af vognen. I Hellebæk sørgede probérmesteren for, at indpakningen fandt sted på forsvarlig vis og i København ville arsenalets personalet tage sig af udpakningen - Johannes Jensen skulle kun

sidde på bukken og sørge for at vognen var i København mellem kl. 6 og kl. 12, således at arsenalet havde mulighed for at få den udpakket og vognen læsset igen før arbejdsdagen var forbi. Artillerikorpsset, der havde anstillet de første forsøg med transport af geværer, havde anbefalet, at vognen blev trukket af tre heste og dette råd har han sikkert fulgt. Læsset var jo tungt og vejen lang, men ifølge hans kontrakt måtte han selv bestemme antallet af heste.

Transporterne tog deres begyndelse i 1836, hvor Johannes Jensen var 37 år gammel, men han kom aldrig til at tjene lige så meget som probørmesteren. Der blev slet ikke fremstillet geværer nok og de godt 3.000 stk. der årligt blev produceret, kunne maksimalt give ham en fortjeneste på ca. 220 rigsdaler. Heldigvis kunne han under forudsætning af at vognen ikke var fuldt lastet mod betaling tage småpakker med på turen for private og således tjene lidt ekstra, men den helt store guldgrube blev det ikke.

Hjemme i Fuglefængerhuset havde han i de første år forsørgerpligten for sin gamle moder på 69 år, sin søn på 7 år samt sin kone, Johanne Sophie Frederikke Kunstdatter på 32. De var begge født i sognet, - Johanne af solid bøssemageræt. Hendes familie havde i det meste af 1700-tallet været værk mestre på geværfabrikken og det var noget der betød status i det lille samfund. Hendes far var bøssemagermester Johan Frederik Kunst og her finder vi måske en flig af forklaringen på, at det blev Johannes Jensen, der fik det gode job med at transportere geværer. Probørmesteren, Jørgen Christian Kurtzhals, var også barnefødt på fabrikken og tilhørte samme mesterkreds med tyskklingende efternavne. Johannes Jensen selv var født i 1799 som søn af kromanden Peter Mogensen i Hornbæk. Der ses ikke nogen umiddelbar forbindelse til Geværfabrikken i hans familie og derfor er det højst tænkeligt, at han skyldte Johanne sit nye ekstraarbejde.

Transporterne

Turene til København gik ad Hellebækvej over Nyrup, hvor han kunne dreje til højre ind på Kongevejen, derfra ned til Hørsholm og ind til hovedstaden. Vejen fra Nyrup til København var klassificeret som hovedlandevej - den fornemste af vejforordningens klasser - og det må have været en lettelse at komme ind på den relativt velholdte vej, efter at have stridt sig fra Hellebæk til Nyrop ad Christians den fjerdes gamle landevej, der ikke var blevet ordentligt vedligeholdt i flere menneskealder.

Johannes Jensen mødte normalt op på Geværfabrikken op ad formiddagen og overværede læsningen af geværvognen, før han ud på eftermiddagen begyndte den lange rejse til København. Fra probørmesteren fik han et vognpas med, således at han ikke behøvede at betale bompenge på kongevejene - han rejste jo i kongens ærende. De første ture har sikkert været en spændende oplevelse, men hurtigt må dagligdagen have taget over. Kravet om, at han var i København om formiddagen har betydet, at han normalt er taget fra Geværfabrikken om eftermiddagen eller hen i mod aften og har kørt hele natten igennem. De godt 50 km. eller 7 mil, som man sagde dengang, tog ca. dobbelt så mange timer, når han kørte i skridt og gav hestene tid til hvile og mulepose undervejs. Normalt kunne han nå at være ved Tøjhuset inden kl. 12 næste dag. Så snart vognen var tømt og et eventuelt returlæs var læsset, vendte han hestene mod Hellebæk. Var læsset tungt eller vejen dårlig på grund af føret, ankom Johannes Jensen normalt til fabrikken tidligt næste morgen. Havde han intet læs eller var føret godt, kunne han oftest nå at sove nogle timer i sin egen seng, før han afleverede geværvognen til probørmesteren næste morgen. Sådan kørte han frem og tilbage adskillige gange om måneden med deraf følgende søvnunderskud og andre ulemper.

De op til 150 geværene var tæt indpakket i halm. Der blev ført lange skrivelser frem og tilbage

mellem propbærmesteren, Tøjhuset, Kronborg Geværfabrik og hærens tekniske tjeneste, Artilleri-korpset, om den bedste måde at indpakke på, men geværene vedblev med at ligge i halm frem og tilbage mellem København og Hellebæk. De nye geværer blev fra geværfabrikken afleveret let indsmurte i olie for at forhindre at de rustede, men 14 timers skramlen i halmen sikrede, at selv den mindste overflade blev dækket af halmstøv, som det var nødvendigt at rense af på arsenalet. Ellers tiltrak støvet væde og geværene rustede alligevel. Selv indvendigt i løbnene satte støvet sig, indtil man fandt ud af at proppe dem til, for dog at slippe for den indvendige renselsesproces. Det havde været foreslået at få lavet et antal kasser, som geværene kunne indpakkes i og der havde været talt om at indrette et system af hylder i geværvognen, men begge forslag kostede penge og derfor blev der i årevis kørt halm fra Hellebæk til Tøjhuset i København, for hvem skulle betale: Staten eller Kronborg Geværfabrik? Man må håbe, at halmen fandt anden anvendelse på arsenalet, der bl.a. rådede over ganske mange stalde.

De mange våben i 1842

Da Johannes Jensen startede på at transportere geværer, var en kommission blevet nedsat for at undersøge hvorledes hærens fremtidige våben skulle se ud. I godt 200 år havde man benyttet en flintsten til at tænde krudtet, men nu var der sket en epokegørende opdagelse. Den var vel ikke helt ny - jægere havde benyttet den siden den engelske præst Forsyth omkring 1808 havde foreslået at antænde krudtet med knaldrviksøl, men fra omkring 1820 blev det almindeligt at antænde krudtet ved hjælp af en kobberfængelhætte, der blev placeret på et rør skruet i geværløbet. Den gamle hane blev udskiftet med en "hammer" og forandringen af et flintgevær til det nye perkussionsystem var både nem og billig. Fordelen ved det nye system var, at man både fik en sikrere og mere ensartet tænding og samtidig kunne være rimelig sikker på, at geværet også ville gå af i regnvejr, da det ikke længere var nødvendigt at have løst krudt liggende på "batteriet". Det var ting der tiltalte militære i hele Europa og den danske kommission, med det lange navn "Commissionen til Overveielse af Spørgsmaalet om Percussionssystemets almindelige Indførelse", der blev nedsat i 1839, arbejdede da også hurtigt. I 1842 blev Kronborg Geværfabrik beordret til at ophøre med at fremstille nye flintvåben.

To danske riflede jægermusketter af M/1831. Den øverste er med flintlås, mens den nederste er med den nye perkussionslås. Forskellen mellem de to er blot, at flintestenen, der i 200 år var blevet brugt til at antænde krudtet, nu blev erstattet af en fængelhætte - samme system som vi kender fra drengenes knaldrhætter. Hanen, der holdt flintstenen fast mellem sine to kæber, blev nu erstattet af en simpel hammer. Modificeret tegning efter Th. Møller, Gamle Danske Militærvåben, 2. samling, nr. 2.

Alle danske militærvåben skulle derefter af ændres til perkussionsvåben og det betød en voldsom forøgelse af geværtransporterne. Hæren havde dengang flere sæt våben pr. soldat: et til brug i krig, der til daglig blev opbevaret i arsenalerne rundt om i landet og et til brug i den daglige tjeneste. Hærens krigsstyrke bestod efter hærloven af 1842 af 30.000 mand af linien og alle skulle de nu bevæbnes med perkussionsgeværer. Dertil kom næsten lige så mange våben til 36 reserve- og forstærkningsbataljoner. Alle disse mange tusinde geværer skulle nu transporteres til geværfabrikken for at ændres og derefter tilbage til arsenalerne. Det viste sig hurtigt, at det oversteg Johannes Jensens formåen alene at foretage transporterne, hvor gerne han end ville tjene de mange penge. Man forsøgte sig med at sende en båd til Hellebæk, således som det tidligere havde været gjort, men det blev anset for farligt. I stedet blev bønderne i Tikøb sogn udkommanderet til at transportere geværene frem og tilbage mellem Kronborg Fæstning og Hellebæk. Op til Kronborg blev de sejlet og det må have ærgret Johannes Jensen at se bøndervognene transportere "hans" geværer. Bønderne klagede naturligvis over transporterne, da de startede i 1844, men fik det lakoniske svar fra Det Kongelige Rentekammer, hvortil der blev klaget: Der er ikke noget

at gøre og I får ingen betaling for disse transporter. Det er en pligt og der skal også transporteres geværer til næste år!

Johannes Jensen havde imidlertid nået at redde en lille bid af kagen, for allerede den 25/2 1843 havde han underskrevet en speciel kontrakt på transporten af de første 7.600 geværer, hvad der svarede til godt to års normal produktion fra fabrikken, men han ville få 10 og ikke 11 rigsdaler tur-retur.

Hjemme i Fuglefængerhuset så tilværelsen i disse år noget anderledes ud. Husstanden var blevet større - ikke fordi Johannes Jensen havde fået flere børn ud over den ene søn, men fordi han havde fået 3 plejebørn. De hed alle Corneliussen til efternavn og der er sikkert tale om børn som han har taget i pleje mod betaling. Deres arbejdskraft har vel også været noget værd, for i 1845 var Hans og Lars henholdsvis 16 og 14 år, mens Nille Cathrine kun var 7. Mon ikke de to drenge har deltaget i røgt og pleje af hestene og måske også været med geværvognen i København? Dertil kom Andreas Nicolai Petersen, som også boede i huset. Han var 42 år i 1845 og havde været afsindig i de sidste 24. Sognet har antagelig også betalt for at få ham i pleje. Til hjælp i huset havde hans kone fået en 19-årig tjenestepige ved navn Johanne Juliusdatter, men nu var der jo unægtelig også noget mere at se til, end i 1834, hvor hustanden var halvt så stor. Alt i alt må man sige, at Johannes Jensen havde klaret sig en del bedre end mange andre husmænd, der kun yderst sjældent havde råd til tjenestepige, selv om deres børneflokkene kunne måle sig med hans.

Det var nu ikke kun bønderne, der kunne true Johannes Jensen på næringen. Også militæret blev inddraget i våbentransporterne når det kneb. I 1847 foreslog kontrolofficeren ved Kronborg Geværfabrik, Christopher Budde-Lund, at den lille geværvogn blev benyttet samtidig med den store. Kuskene kunne passende være en trækonstablel fra et af batterierne på Kronborg og hestene havde man også der. Det ville i følge Budde-Lund være lige så billigt som at få de godt 1.000 geværer, der fyldte op på fabrikken, transporteret med skib fra Helsingør. Man slap under alle omstændigheder for at læsse dem om i Helsingør.)

Krigen 1848

I 1848 kom vi i krig med Slesvig-Holstenerne. Hæren skulle stilles på krigsfod og der viste sig en skrigende mangel på perkussionsvåben til dens bevæbning. Soldaterne i liniebataljonerne var vel forsynet med perkussionsvåben, men til alle reservebataljonerne var der kun flintvåben og man kunne ikke lade dem drage i krig med forældede geværer. På geværfabrikken stod godt 2.800 omdannede geværer parat til Bornholms Væbning, men bornholmerne måtte i første omgang undvære perkussionsvåben. Nu gjaldt det om at slå oprøret ned og geværene skulle hurtigst muligt sendes til København for at blive udleveret til bataljonerne på vej til Jylland. Johannes Jensen tilbød som god dansk mand at yde sit for fædrelandet. Han ville køre frem og tilbage til København 4 til 5 gange om ugen. Hvornår han egentlig skulle sove fremgår ikke af papirerne; ej heller om hans tilbud blev accepteret, selv om kontrolofficeren anbefalede det.

Under krigen blev der både fremstillet nye og ændret gamle geværer i stort tal på geværfabrikken og vi må formode, at de fleste blev ført til København af Johannes Jensen. Specielt i 1848 var tallet stort - godt 7.500 stk. eller som Johannes Jensen sikkert har opfattet dem: 50 ture til København. Hans ældste søn, der var 23 år i 1850, blev indkaldt og har altså fået udleveret et af de geværer, som faderen havde transporteret. Hjemme i Fuglefængerhuset havde Lars Corneliussen skiftet status fra plejebarn til tjenestekarl, mens hans lillesøster på 12 stadig var i pleje i Fuglefængerhuset. Hun havde fået selskab af en næsten jævnaldrende plejedreng, Laurits Jensen,

på 13, mens tjenestepigen nu hed Laurine Rasmusdatter. Den afsindige Andreas Petersen var død i 1849 og det samme var antagelig deres storebror Hans i 1846.

Uheldet

Normalt gik rejserne frem og tilbage mellem Hellebæk og København uden problemer, men i 1853 gik det galt. Den 25. januar havde Johannes Jensen afleveret et læs våben på Tøjhuset og fik vognen fuldt læsset med våben der skulle til Hellebæk. Han forlod Tøjhuset ved 2-tiden om eftermiddagen, men rejsen endte brat ved Nørreport, hvor akslen knækkede midt i porten og vognen væltede. Den tunge geværvogn spærrede totalt vejbanen for de mange vogne, der gerne ville igennem porten, før den blev lukket og nu var gode råd dyre. Han lejede straks et par karle til at forsøge at få vognen på højkant og skubbet så meget som muligt ind til siden. Det var ikke til at tænke på at få den trukket ud af porten med fuldt læs og ingen uvedkommende måtte røre ved geværene - det havde han jo skrevet under på! Det lykkedes at få vognen skubbet så meget til side, at mindre vogne med forsigtighed kunne passere porten, men det var umuligt for større vogne og køen blev længere og længere!

Hvad skulle Johannes Jensen nu gøre? Han kunne få fat i den anden geværvogn, der stod på Tøjhuset, men han vidste ikke, hvor den stod eller om der overhovedet var nogen tilstede, der kunne hjælpe ham, da det nu var efter arbejdstids ophør. I stedet spændte han den ene hest fra vognen og red så hurtigt han kunne hen til Toesmoses gæstgivergård, hvor han normalt fik sine fodersække fyldte før hjemrejsen. Her lejede han en vogn og tre arbejdskarle, skyndte sig tilbage til Nørreport, fik geværene læsset over i den lejede vogn og bragt geværvognen af vejen. Klokkeren var nu blevet 5 og han kørte tilbage til Toesmoses gård, hvor han fik våbnene blev anbragt i et pakhus. Derefter fandt han ved hjælp af "Københavns Vejviser" frem til rustmesteren ved Tøjhuset og meddelte ham det passerede. Sammen gik de nu hen til Tøjmesterens bolig, hvor han fik besked om at hente den anden geværvogn på arsenalet næste morgen og køre den og våbnene til Hellebæk. Dette skete også og Johannes Jensen kunne med en dags forsinkelse aflevere geværene på Geværfabrikken. Geværvognen med den brækkede aksel blev repareret på arsenalet.

Så langt så godt, men hvad med de ekstraudgifter Johannes Jensen havde haft i København? Han havde betalt for at få vognen skubbet til side, for leje af vogn og tre arbejdskarle til at få geværene lastet i vognen, betalt for opbevaring af våbnene og for natteleje for sig selv - alt i alt 5 rigsdaler. Da han præsenterede regningen blev der ballade. Hvorfor skulle arsenalet betale for, at han havde opført sig klodset! Han skulle i stedet have en tilrettevisning og burde retteligt selv betale for den knækkede aksel. Kontrolofficeren på fabrikken tog ham i forsvar og det var heldigt for Johannes - ellers var sagen vel endt med, at han selv måtte lide tabet. I en lang skrivelse forsvarede kontrolofficeren hans handlemåde og det resulterede i, at staten betalte alle udgifterne.

Antallet af transporter i 1850 og 1853

Perioden umiddelbart efter krigen i 1848-50 var en "normal" tid for geværfabrikken. Der blev produceret ca. 3.000 geværer om året plus diverse reparationsarbejder. For Johannes Jensen betød det, at han i 1850 var 25 gange i København og havde 2 transporter til Kronborg Arsenal. I 1852 var tallet 19 og 8. Han fik for disse ture udbetalt i alt henholdsvis 196 og 183 rigsdaler - det sidste beløb indeholdt tillige de omtalte 5 rigsdaler for natteleje m.v. i København! Beløbet afhæng stærkt af, hvorvidt han skulle have returlæs med fra København eller ej, men desværre for ham, var normen, at fuldt læs var fra fabrikken til København, hvorfra han kørte tom tilbage til Hellebæk. Betalingen var faktisk ganske god. Underprobermesteren, der havde en betroet stilling på fabrikken, tjente i samme periode 350 rigsdaler om året.

Riflingen af geværene i 1850-erne og 1860-erne

Johannes Jensen var egentlig heldig. Netop i den periode, hvor han havde påtaget sig at køre frem og tilbage mellem hovedstaden og geværfabrikken, gik den våbenteknologiske udvikling hurtigt. Under krigen var man begyndt at fremstille taprifler på fabrikken. Normalt havde geværene været glatløbende og brugte en mindre kugle end løbets diameter - ellers kunne man ikke lade dem. Det betød desværre, at deres skudsikkerhed ikke var imponerende, da man ikke kunne få kuglen til at rotere. Ved tapriflen ladede man også med en mindre kugle, men den blev banket ud mod en tap i bunden af løbet og kunne altså få fat i løbets riffelgange. Det betød både større træfsikkerhed og længere skud. I 1855 begyndte man at benytte de såkaldte Minié-kugler, der var opfundet af en fransk kaptajn af samme navn. De var udhulede bagtil og så tynde, at når krudtet eksploderede bag kuglen, så udvidede den sig og kunne på den måde tage fat i riffelgangene. Det var nærmest et columbusæg, for nu kunne ældre glatløbende geværer pludselig blive til præcisere rifler ved at få løbet forsynet med riffelgange. Det betød transporter - rigtig mange transporter. De geværer, der allerede en gang havde været på fabrikken for at blive forsynet med perkussionsantændelse, skulle atter på landevejen for at blive riflet.

Det drejede sig om 10.000 vis af geværer, men desværre for Johannes Jensen blev rejserne ikke så lange. De kom til at gå mellem arsenalet på Kronborg og Hellebæk og hans betaling ville selvfølgelig også blive derefter.) For befolkningen i Hellebæk må arbejdet med at oprifle ældre geværer have været noget af en pine. Dels kunne der ikke tjenes lige så meget som ved at fremstille nye geværer og dels blev de alle indskudt på fabrikkens skydebane i Fandens Mose. Som eksempel kan tjene, at der i 1860 frem til september var blevet opriflet knapt 11.000 geværer, der alle var blevet trykprøvet i probérhuset midt i byen. Derefter var der blevet skudt i gennemsnit 9 skud med hver på skydebanen og alle må have været dødtrette af den evindelige knalden.)

Det var næsten ironisk, at fabrikken i 1860, efter lange og svære forarbejder, var blevet ændret til at blive en egentlig fabrik med dampdrevne maskiner. Dreje- og fræsebænke havde overtaget en hel del af det ældre håndværk og mestrene var blevet værkstedsforstandere, men der blev ikke produceret nye våben i nævneværdigt tal. Nu stod fabrikken nyindrettet og klar til at producere efter de mest moderne metoder, og så blev man i stedet bedt om at oprifle ældre våben!

Krigen i 1864 og derefter

Op til 1864 blev der dog stadig produceret en del nye våben. Det drejede sig hovedsagelig om taprifler efter modellen fra 1848. Som alle våben fremstillet før 1867 var der tale om forladevåben. Under krigen i 1864 viste det sig hurtigt, at den slags våben var forældede! Tyskerne var bevæbnet med bagladerifler og ikke alene kunne de skyde hurtigere, men soldaterne kunne også lade dem liggende og var således mindre udsatte for fjendens skud. Det var praktisk taget umuligt at lade en dansk tapriffel, mens man lå ned og skudhastigheden var bestemt ikke imponerende. Derfor blev det umiddelbart efter krigen besluttet at få den danske hær bevæbnet med bagladevåben og produktionen af nye våben gik helt i stå i Hellebæk. Den fabrik der i 1860 med stolthed blev præsenteret i sin nyindrettede skikkelse var allerede efter 4 år umoderne!

For ikke at lade folkene i Hellebæk gå uvirksomme, mens et nyt system af bagladevåben blev diskuteret, lod man store partier af geværer sætte i stand på Geværfabrikken. De kunne lige så godt være blevet sat i stand enten på arsenalet i København eller hos private bøssemagere, men det drejede sig om at finde beskæftigelse for Geværfabrikken. For Johannes Jensen kom krigen og dens følgevirkning således ikke til at betyde mindre arbejde - snarere tværtimod. Efterhånden var der ikke flere geværer der skulle istandsættes og fabrikken kom til reparere sabler i stedet, men de skulle også transporteres.

Man fandt i 1865 atter en slags columbusæg. Ved at sætte en relativ simpel mekanisme på de ældre forladevåben, kunne man lade dem bagfra med patroner. Det skulle kun være en nødløsning indtil den militære sagkundskab var blevet enige om hvilket bagladesystem den danske hær skulle bevæbnes med, men for Kronborg Geværfabrik blev det et kæmpeproblem. Regeringen havde bevilget 100.000 rigsdaler til ændringen af ældre våben og fabrikken lagde straks billet ind på arbejdet. Prisen blev imidlertid meget høj, da dels det forældede produktionsapparat, men også nyindkøbte maskiner skulle afskrives. Hæren, der ikke havde været imponeret af fabrikkens præstationer, indrettede i stedet for pengene sin egen geværfabrik på Tøjhusets grund og fik i løbet af kort tid de første 10.000 stk. rifler ændret til bagladevåben. Kronborg Geværfabrik fik på samme tid ændret godt 1.200 geværer til en væsentligt højere pris og nu var sandet ved at rinde ud for fabrikken.

Da man endelig i 1867 havde besluttet, at de nye bagladevåben skulle være efter det amerikanske Remington-system, blev der indkøbt 40.000 geværer i USA. De blev alle leveret indenfor et år - noget der under normale forhold ville have taget Kronborg Geværfabrik op til 15 år. Efter lange og svære forhandlinger mellem ejerne af Kronborg Geværfabrik og staten, blev det besluttet at nedlægge fabrikken til den 31. marts 1870. Fabrikkens ejere, der faktisk havde eneret på at fabricere våben til den danske hær, solgte denne ret for små 100.000 rigsdaler og dertil købte staten alle gangbare maskiner af fabrikken. De skulle nu transporteres til København og disse transporter blev de sidste som Johannes Jensen gennemførte med geværvognen. I juni 1870 gik turen for sidste gang til København. Geværvognen blev afleveret på Tøjhuset - den var statens ejendom og den er antagelig blevet solgt fra Tøjhuset i forbindelse med de store auktioner over kasseret materiel, der fandt sted i 1870-erne. Samtidig blev den lille geværvogn afleveret. Den tilhørte Kronborg Geværfabrik, men var blevet købt sammen med resten af fabrikkens inventar. For fremtiden blev geværene fremstillet i København og man havde ikke længere brug for en speciel vogn til deres transport.)

Johannes Jensen blev boende i Fuglefængerhuset til sin død i 1874, hvor han er omtalt som aftægtsmand. Han var uden tvivl en af de få i Hellebæk, der på den tid kendte noget videre til den fjerne hovedstad og har sikkert kunne fortælle mange interessante historier både om byen og vejen dertil, men ovenstående er hvad det har været muligt at fremdrage i dag.